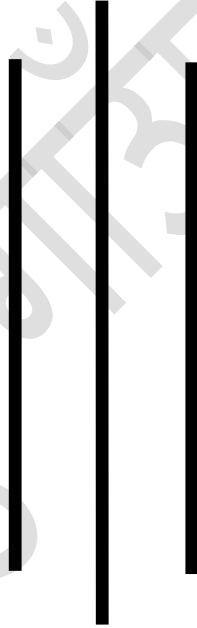

आर्थिक वर्ष २०८१।०८२

को

बजेट वक्तव्य

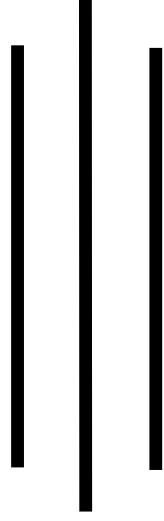
केदारस्युँ गाउँपालिका

देउरा बझाङ्ग

सुदूरपश्चिम प्रदेश नेपाल

२०८१

गाउँ सभाको अधिवेशनमा २०८१ साल अषाढ ०९ गते आइतबार
बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका संयोजक एवं गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री मनिषा धामीले
प्रस्तुत गर्न भएको

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को
बजेट वक्तव्य

केदारस्युँ गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय देउरा, बझाङ्ग
सुद"रपश्चिम प्रदेश नेपाल
२०८१

**सम्मानित सभा अध्यक्षज्यू,
गाउँ सभा सदस्यहरु।**

मुलुकमा सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणाली स्थापना भए पश्चात गठित स्थानीय सरकारको दोस्रोकार्यकालको तेस्रो आर्थिक वर्षको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम यहाँहरु माझ लिएर उपस्थित भएको छु। मुलुकलाई यस अवस्थामा पुर्याउन आफ्नो जीवनपर्यन्त योगदान गर्नुहुने सम्पूर्ण राजनीतिक दलका अग्रज व्यक्तित्वहरु, विभिन्न आन्दोलन एवम् संघर्षमा जीवनको उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु, घाइते तथा वेपत्ता परिवारहरु, नागरिक समाजका अगुवाहरु एवम् परिवर्तनका सम्पूर्ण हिमायतीहरु प्रति विशेष सम्मान तथा आदरभाव सहित स्मरण गर्न चाहन्छु।

चालु आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को उपलब्धी सहितको प्रगति समिक्षा र अगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को अनुमानित बजेट तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

चालु आर्थिक वर्षमा यस केदारस्युँ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लगायत बाह्य क्षेत्रमा भएका विभिन्न किसिमका प्राकृतिक प्रकोप तथा दैवीय विपत्ति र सवारी दुर्घटनाबाट आफ्नो अमूल्य जीवन गुमाउनुहुने व्यक्तिहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै घाइतेहरुको सिध्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु।

सभाध्यक्ष महोदय,

सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गतको अति विकट तथा पिछिडिएको हिमाली जिल्ला बझाङको भौगोलिक विकटतामा अवस्थित यस गाउँपालिकाका जनताको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नु, छिटो र प्रतिफलयुक्त विकासलाई प्रवर्द्धन गर्नु र न्यून स्रोतबाट अधिकतम उपलब्धी हासिल गर्नु यस बजेट तथा कार्यक्रमको मुख्य उद्देश्य रहेको छ। बहुक्षेत्रलाई समेट्ने गरी कार्यान्वयन गर्न योग्य, ठोस परिणाममूलक जनपक्षिय कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न यो बजेट तथा कार्यक्रम ल्याइएको यस सभालाई अवगत गराउन चाहन्छु।

प्रस्तुत बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम नेपालको वर्तमान संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, सोह्रौँ पञ्चवर्षिय आवधिक योजना, दीगो विकासका लक्ष्यहरु, राष्ट्रिय नीतिहरु, नेपाल सरकार र सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, केदारस्युँ गाउँपालिकाको पहिलो आवधिक योजना, मध्यकालिन खर्च संरचना, नेपाल सरकार र सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिडको मार्गदर्शनका आधारमा यो बजेट तथा कार्यक्रमलाई आवश्यकता मुखी र उपलब्धीमूलक बनाउन विभिन्न तहबाट प्राप्त हुन आएका सल्लाह, सुझाव र सिकाईहरुका आधारमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को लागि प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ। प्रस्तुत बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको पूर्ण कार्यान्वयनबाट गाउँपालिकाका अपेक्षित उद्देश्यहरु हासिल गर्न सघाउ पुग्ने विश्वास लिएको छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म गाउँपालिकाको सामान्य पृष्ठभूमी सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु ।

राज्यको पुनर्संरचना सँगै सुदूरपश्चिम प्रदेशको हिमाली जिल्ला बझाङ्गको साविकका ४ ओटा गा.वि.स. हरु भैरवनाथ, रायल, बाँझ र भामचौर मिलेर बनेको केदारस्युँ गाउँपालिका धार्मीक तथा पर्यटकीय दृष्टिले महत्वपूर्ण क्षेत्रको रुपमा केदार देवताका नामबाट चिर परिचित छ। बाइसे चौविसे राज्य सञ्चालनको कालखण्डमा यस क्षेत्रका स्थानहरुलाई दरा तथा भेगको रुपमा विभाजित भएकोमा सो समय देखि स्युँदरा कायम भएको थियो। केदार देवता र स्युँदरा भेग एक आपसमा मिश्रित गरि यस गाउँपालिकाको नाम केदारस्युँ गाउँपालिका नामाकरण गरिएको छ ।

हिमाली जिल्लाको रुपमा चिनिएको बझाङ जिल्लाकै होचो धरातलिय विशेषता झल्काउने यो गाउँपालिका जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको ३.३ प्रतिशत (कुल क्षेत्रफल ११३.९१ वर्ग किमी) रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस पालिकाको कुल घरधुरी संख्या ४२९६ र जनसंख्या २१३१२ रहेको छ।

चालु आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमको समिक्षा सभाध्यक्ष महोदय,

यस सम्मानित सभामा अब म चालु आ.ब. २०८१।०८२को बजेट तथा कार्यक्रमको ५ वटा क्षेत्रको नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धि सारमा समीक्षा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

अब म आगामी आर्थिक वर्षको वजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नु अघि चालु आर्थिक वर्षको संक्षिप्त समीक्षा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु । चालु आ.व. २०८१।०८२ मा यस गाउँपालिकामा विभिन्न क्षेत्रका विभिन्न शिर्षकमा चालु तथा पूजिगत खर्च गरि कुल ५५ करोड २६ लाख ५४ हजार ५ सय ३६ पैसा ७ मध्ये ३८ करोड ११ लाख ५७ हजार ६ सय ८६ पैसा ८६रकम खर्च भएको छ। आन्तरिक आम्दानी तर्फ ६५ लाख अनुमान गरिएकोमा हाल सम्म रु ४० लाख राजस्व संकलन भएको छ ।

क आर्थिक विकास क्षेत्र:

आलु पकेट, किसान सुचिकरण, सानासिचाई, तरकारी खेति प्रवर्धन, विउ विजन वितरण, आधुनिक कृषी औजार वितरण, लिफ्ट सिचाई, कृषक क्षमता विकास, आधुनिक कृषि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएका छन्।

पशु सेवा अन्तर्गत बाख्राहरुलाई पि पि आर खोप, खोरगोठ सुधार, बाख्रा पकेट, नस्ल सुधार, कृतिम गर्भाधान, औषधी तथा खोष कार्यक्रम संचालन गरिएका छन् ।

उद्योग विकास अन्तर्गत महिलाहरुलाई कटाई सिलाई तालिम, चप्पल उत्पादन तालिम, उद्यम शिलता सम्बन्धी तालिम, कोसेली घर निर्माण, आलु चिप्स उत्पादन, विभिन्न मेशिन तथा उपकरणहरु वितरण तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरियो ।

ख सामाजिक विकास क्षेत्र:

चालु आ.व.मा सामाजिक क्षेत्र अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरू सञ्चालन, कर्मचारी व्यवस्थापन र औषधि खरिद, गर्भवती महिलाहरूको निशुल्क भिडियो एक्सरे चेकजाँच, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई नि-शुल्क एम्बुलेन्स सेवा, घर घरमा स्वास्थ्य कर्मी सम्बन्धी कार्यहरू सम्पन्न भएका छन्।

शिक्षा तर्फ स्वयंम सेवक शिक्षक व्यवस्थापन, वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको लागि क्षमता विकास तालिम संचालन गरिएका छन्। सबै विद्यार्थीहरूलाई निशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण, छात्रवृत्ति वितरण, विद्यालय भवन तथा शौचालय निर्माण, पुस्तकालय, ICT ल्याव र विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना कार्यहरू सम्पन्न भएका छन्। प्राविधिक शिक्षालयका विद्यार्थीहरू, विपन्न तथा आमाबुवा विहिन विद्यार्थीहरूलाई सिकाईमा प्रोत्साहन गर्न छात्रवृत्ति वितरण कार्यक्रम गरिएका छन्।

एकल महिलाहरूलाई शसक्तिकरण, व्यवसायिक तालिम तथा सामग्री हस्तान्तरण गरिएको छ। महिला तथा लैङ्गिक हिंसा, छुवाछुत, बालविवाह, छाउपडी प्रथा, एकल महिलाहरूलाई गरिने दुर्व्यवहार न्यूनिकरण सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू गरियो। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्ग मैत्री सामग्रीहरू हस्तान्तरण गरिएको छ। बालबालिकाहरूको लागि क्षमता विकास, अतिरिक्त कृयाकलाप प्रतियोगिता गरिएको छ। आपतकालिन बालकोष मार्फत जोखिममा परेका बालबालिकाहरूलाई उद्धार तथा सहयोग गरिएको छ। लागु पदार्थ दुर्व्यसनीमा परेकाहरूलाई सुधार केन्द्रमा उपचार तथा मनो परामर्श गराई पुर्नस्थापना गरिएको छ। दलितको गुणस्तरीय जीवनयापनकालागि परम्परागत सिप विकास तथा संरक्षण कार्यक्रम गरिएको छ।

ग पूर्वाधार विकास क्षेत्र

१५ सैया अस्पताल भवन निर्माणको कार्य ७० प्रतिशत काम सम्पन्न भएको छ, प्रशासनिक भवन निर्माणको कार्य ८० प्रतिशत कार्य प्रगति भई निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ। पालिकामा शितगृह भवन निर्माण, महिला तथा दलित सामुदायिक भवन निर्माण कार्य भएको छ। ज्याडा झोलङ्गेपुलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। रनिदुर्गे विद्यालय भवन निर्माणको कार्य सम्पन्न भएको छ। नमुना विद्यालयको १२ कोठे ३ तले भवन निर्माण सम्पन्न भएको छ। ग्रामिण सडकको ८ किलोमिटर ट्रयाक खोल्ने काम सम्पन्न भएको र बाँकी निरन्तर कार्य भई रहेको छ। विभिन्न वडाहरूमा सिचाई कुलाहरू निर्माण, खानेपानी आयोजना निर्माण तथा मर्मत, पदमार्ग निर्माण, विभिन्न मन्दिरहरू निर्माण तथा मर्मत, विद्यालयका भवन, घेरवार, शौचालय निर्माण तथा मर्मत भएको छ। पालिकाको विधुतिकरणको लागि सामग्री व्यवस्थापन भई निर्माण कार्य भई रहेको छ। पालिकाको खेलकुद क्षेत्रलाई विकास गर्न झोतामा खेलकुद मैदान निर्माण गरिएको छ।

घ) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

पालिकाका विभिन्न वडाहरूमा आर. सि. सि. तथा ग्याविन तटबन्धन निर्माण कार्य भएको छ। गाउँपालिका अन्तर्गतका बाढि तथा पहिरोले क्षति भएका सिचाई कुलो तथा खानेपानी मर्मत कार्य भएको छ। भुकम्पबाट क्षति भएका घरपरिवारहरूलाई तत्काल अस्थाई आवास तथा राहत सामग्री वितरण गरिएको छ। विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि राहत सामग्री खरिद भई वडाहरूमा वितरण गरिएको छ। प्राकृतिक विपत्ति र दुर्घटनाबाट ज्यान गुमाउनेहरूलाई राहात वितरण गरिएको छ। दिर्घरोगीहरूको औषधी उपचारका लागि आर्थिक सहयोगको व्यवस्था गरिएको छ। दैविक प्रकोपबाट घर, खेति क्षति भएका घरपरिवारलाई राहत वितरण कार्य गरिएको छ।

।

डः संस्थागत विकास,सेवा प्रवाह र सुशासन

संस्थागत विकासका लागि मानव संसाधन व्यवस्थापन, कर्मचारी संगठन तथा व्यवस्थापन, आवधिक योजना तयार, मध्यकालिन खर्च संरचना निर्माण, राजस्व सुधार योजना, आन्तरिक राजस्व प्रणाली व्यवस्थापन जस्ता कार्यहरु गरिएको छ। सुशासन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहका लागि सवै वडाहरुमा इन्टनेट सेवा सुचारु, विधुतिय माध्यमबाट भुक्तानी, पालिकामै बैक शाखा स्थापना, सार्वजनिक सुनुवाई तथा जे.सी. अडिट जस्ता कार्यहरु गरिएको छ । पालिका तथा वडा कार्यालयहरुको नियमित सञ्चालनका लागि मसलन्द सामाग्री, फर्निचर तथा फिक्चर्स, कम्प्युटर तथा प्रिन्टर्स खरिद कार्य गरिएको छ ।

केदारपुर नगरपालिका

**सभा अध्यक्ष ज्यू,
गाउँ सभा सदस्यहरु,**

१. यस गरिमामय सभामा केदारस्युँ गाउँपालिकाको स्थानीय सरकारको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकका हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।
२. सङ्घीय लोकतान्त्रिक, गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको स्थापनाको लागि विभिन्न कालखण्डमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात महान सहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै नागरिक स्वतन्त्रता र मुक्तिका लागि जीवन पर्यन्त संघर्ष गर्नुहुने नेतागणहरुमा हार्दिक सम्मान गर्दै आदरणीय अग्रज राजनितिज्ञहरुमा उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।
३. मुलुकको अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या एवम् चुनौतिका कारण यस पालिकाको आर्थिक कार्य प्रणालीमा आइपरेका समस्याहरुलाई न्यूनिकरण गर्न, दीगो आर्थिक वृद्धि सहितको आन्तरिक सबल अर्थतन्त्र निर्माण गर्न आगामी आर्थिक वर्षको बजेट व्यवस्थापन गरेको छु। आम जनताको समृद्धिको चाहनालाई आत्मसाथ गर्दै पछाडी परेका वर्ग, लिङ्ग, क्षेत्र र समुदायलाई आर्थिक लाभको पहुँच सुनिश्चित गर्न बजेट तथा कार्यक्रम लक्षित गरेको छु ।
४. यस सम्मानित सभा मार्फत गाउँपालिकाको हित चाहने र विकासको यात्रामा हातेमालो गर्ने समस्त शुभचिन्तक सहयोगी साझेदार संघसंस्थाहरु, पत्रकार मित्रहरु, सामुदायिक रेडियो लगायत पालिकाबासी आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।
५. जनताको नजिकको सरकारका हिसाबले जनभावना अनुसार सरकार सञ्चालनका लागी आवश्यक ऐन, नियम, कानून तथा कार्यविधि निर्माण गरि कार्यान्वयनको चरणमा छौ । सामाजिक, आर्थिक, भौतिक, पूर्वाधार र सस्थागत विकासका क्षेत्रमा "समृद्ध केदारस्युँ" निर्माणको आधार तयार गर्ने दिशामा अग्रसर छौ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

६. प्रतिकुल अवस्थामा गाउँबासीको जीवन रक्षा र भविष्य प्रति सजक रही विकासको लयमा लैजाने गरि चालु आर्थिक वर्षका क्रमागत योजना तथा कार्यक्रमको प्रभावकारिता र महत्त्व हेरेर योजना र कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छु । परिस्थितिले सिर्जना हुने रोग, भोक र बेरोजगारी न्यूनिकरण गर्ने गरि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
७. "समृद्ध केदारस्युँ निर्माणको मुल आधार: शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, उधोग, पर्यटन र बन पैदावार" को आकांक्षा हासिल गर्न स्वस्थ गुणस्तरीय शैक्षिक जनशक्तिको माध्यमबाट व्यवसायिक, कृषि, उधोग र पर्यटनको आधारशिल तयार गरि केदारस्युँबासीको जिवनस्तरमा सुधार ल्याउने प्रयत्न गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आ व २०८०।०८१ को बार्षिक प्रगतिको सक्षिप्तमा जानकारी गराउछुँ ।

८. प्रशासनिक तथा चालु प्रकृतिको कार्यक्रमहरु तर्फ संघीय सरकारको राजस्व बाडफाड ८ करोड ९० लाख २३ हजार ५ सय र प्रदेश सरकारको १६ लाख २४ हजार रकम विनियोजन भएको थियो । पूर्जीगत तर्फ संघीय सरकारको समानकिरणबाट ११ करोड ३७ लाख रुपैयाँ र प्रदेश सरकारबाट ९८ लाख ३२ हजार रकम बजेट विनियोजन भएको

थियो । संघीय सरकारबाट शर्त अनुदान चालु रु २६ करोड २८ लाख ४० हजार र पुजिगत रु १ करोड ६९ लाख रकम बजेट विनियोजन भएको थियो । संघीय सरकारको विशेष अनुदान पुजिगत रकम रु १ करोड, चालु रु ५० लाख र समपुरक अनुदान रकम रु ८० लाख विनियोजन भएको थियो । प्रदेश सरकारको विशेष अनुदान ४० लाख, समपुरक अनुदान रकम रु ३२ लाख ७४ हजार, शर्त अनुदान रकम रु ५८ लाख र स्थानीय निकायको राजस्व बाँडफाँड र आन्तरिक अल्याबाट रकम रु २ करोड २१ लाख ११ हजार ३६ रुपैया विनियोजन भएको थियो । चालु आ. व. को कुल बार्षिक बजेट ५५ करोड २६ लाख ५४ हजार ५ सय ३६ पैसा ०७ रहेको छ । चालु र पुजिगत गरि ६८.९६ प्रतिशत रकम ३८ करोड ११ लाख ५७ हजार ६ सय ६८ पैसा ८६ खर्च भएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ मा सञ्चालन गरिने मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरुका बारेमा सक्षिप्तमा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

९. यस आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को गाउँपालिकाको कुल बजेट ६४ करोड ९६ लाख ४२ हजार विनियोजन गरेको छ ।
१०. आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को संघीय सरकारबाट प्राप्त समानिकरण अनुदान तर्फ ११ करोड ३४ लाख, शर्त अनुदान ३८ करोड ०१ लाख ८४ हजार, राजस्व बाडफाड ९ करोड ४५ लाख र विशेष अनुदान तर्फ रु २ करोड ६५ लाख विनियोजन गरिएको छ। प्रदेश सरकारबाट प्राप्त समानिकरण अनुदान तर्फ १ करोड ०४ लाख ८४ हजार, राजस्व बाडफाड १६ लाख २४ हजार, समपुरक अनुदान ९८ लाख ५० हजार र विशेष अनुदान तर्फ रु ६५ लाख विनियोजन गरिएको छ। पालिकाको अनुमानित आन्तरिक राजस्व रु ६६ लाख अनुमान गरिएको छ। गाउँपालिकालाई सहयोग गर्ने विकासका साझेदारहरु, सरकारी तथा गैर सरकारी सघ सस्था र बैङ्क तथा वित्तीय संस्थागतको सहकार्यमा गाउँ समृद्धिको यात्रालाई निरन्तरता दिइएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

बजेटका उद्देश्यहरु देहाय अनुसार छन ।

- क) यो स्थानीय सरकार सम्पूर्ण केदारस्युँबासी जनताको सेवा, सुरक्षा, समृद्धि र सुखका लागि गाँउवासी स्वयमले बनाएको जनताको नजिकको घरदैलोको सरकार हो । त्यसैले जनताका अपेक्षा अनुसार काम गर्न यो स्थानीय सरकारले सबै उत्तम विकल्प प्रयोग गरी काम गरिरहेको छ ।
- ख) पालिका भित्रको जातिय, भाषिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा भौगोलिक विविधतालाई आत्मसात तथा सम्मान गर्दै सामाजिक एवं सांस्कृतिक समानता, सहिष्णुता र सद्भावका आधारमा एकता मजबुत बनाउन प्रयत्नशील रहेको छ।
- ग) प्राप्त स्रोत साधनको समुचित परिचालन गरि रोग, भोक र बेरोजगारीको अवस्थामा सुधार हुनेछ ।
- घ) स्थानीय सरकारबाट जनताहरुले नजिकको सरकारको अनुभुति गरि अभिभावकत्व र संरक्षकत्व प्राप्त गर्न सफल हुनेछन ।

- ड) सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार, बन बातावरण तथा विपद र संस्थागत विकासको सुदृढिकरण मार्फत "समृद्ध केदारस्युँ निर्माणको मुल आधार: शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, उधोग, पर्यटन र बन पैदावार"को आधार तयार हुनेछ ।
- च) शिक्षा, स्वास्थ्य जस्ता आधारभुत सेवाहरुमा प्राथमिकता दिई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नका लागि प्रभावकारी सयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
- छ) भौगोलिक विकटता, मानवविकास सुचङ्काक, विपन्नता, मानविय जीवन शैलीलाई ध्यानमा राखी स्रोत र साधनको सन्तुलित र समानुपातिक वितरण गरिनेछ ।
- ज) लैङ्गीक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई विकास योजनाका सबै चरणहरुमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- झ) गाउँको विकासमा दातृ निकाय, गैर सरकारी संस्था र निजि क्षेत्रको लगानीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को संक्षिप्तमा कार्यक्रम र बजेट विनियोजन प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

आर्थिक विकास क्षेत्रमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१. फलफूल, तरकारी, मसलावाली तथा अन्नबालीहरुको पकेट क्षेत्रहरु पहिचान गरी ती स्थानहरुमा व्यावसायिक कृषि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
२. रैथाने बालीहरुको विउ संरक्षण, खेती विस्तार र बजारीकरणको लागि विशेष प्रबन्ध मिलाएको छु ।
३. किसान सुचिकरण गरी खण्डिकृत/वर्गिकृत एवं विस्तृत तथ्याङ्क आधार निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
४. स्थानीय दलहन बालीको उत्पादन र उत्पादत्व बृद्धि गर्न कृषकहरुलाई आवश्यक सहयोग गर्ने र उत्पादित दलहन बालीको बजारीकरणकोलागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
५. व्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रमा सिचाई, कृषि सडक, विद्युतिकरण, कृषि बजार तथा गोदाम घरहरुको पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिदै बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
६. उत्पादनमूलक सहकारीहरुलाई वार्षिक उत्पादनका आधारमा विँउपूजी लगानीको रुपमा अनुदान दिने व्यवस्था गरेको छु ।
७. शीत गृह) Cold Store) निर्माण कार्य निरन्तरताका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
८. विपन्न परिवार, दलित, एकल महिला द्रन्द्ध पिडित पिछडिएका बर्गहरुलाई लक्षित हुने गरि तरकारी उत्पादन तथा पशु पालनका क्षेत्रमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
९. कृषक समूह तथा कृषि सहकारीहरुलाई कृषि सामग्री तथा उपकरण खरिदमा ५० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराउन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

१०. पालिकाका स्थानीय उत्पादित कृषि जन्य उपजहरूको भण्डारण तथा बजारीकरणका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
११. बेरोजगार यूवाहरूलाई लक्षित गरि प्रदान गरिदै आएको उद्यमशीलता तालिम कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
१२. अल्लो भाङ्ग्रो र कपासको प्रशोधन गरि उद्योग स्थापना गर्न चाहने उद्यमीलाई ५० प्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ ।
१३. केदार, कैलाश, भैरवथान र त्रीबेणीलाई चार धाम को रूपमा परिकल्पना गरि जिल्लाकै नमुना योग्य धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१४. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय स्थलहरू जोड्न पर्यटकीय सडक सञ्जाल कार्य गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

सामाजिक विकास क्षेत्रमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१. हरित विद्यालय, विद्यालय बगैँचा र विद्यालयमा करेसाबारी निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिई विद्यालयहरूको वातावरण हराभरा, सुन्दर, स्वच्छ र रमणीय बनाउन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
२. गाउँपालिकाका सबै माध्यमिक विद्यालयहरूलाई नमूना योग्य बनाउन इन्टरनेट जडान र ई- हाजिरि जडान कार्यलाई निरन्तरता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
३. विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
४. स्थानीय पाठ्यक्रम अनुरूप पाठ्यपुस्तक निर्माणका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
५. विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार, स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुविधा र आधारभुत खानेपानी सुविधा विस्तार गर्दै शिक्षकहरूको व्यावसायिक क्षमता विकासको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
६. विद्यालयहरूमा पुस्तकालय, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापनाको बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
७. "केदारस्युँको गौरव, खेलाडीको पौरख" भन्ने मान्यता अनुरूप खेलकुदको पूर्वाधार विकास र खेलकुदका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई खेलकुदमैत्री पालिका विकास गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
८. विभिन्न किसिमका दुर्व्यसनमा परेका यूवाहरूलाई निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरू मार्फत दुर्व्यसनमुक्त गराई समाजमा पुनस्थापनाको प्रबन्ध मिलाउन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
९. यूवा बेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्र सँगको समन्वय र सहकार्यमा सिप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१०. महिला, बालबालिका, अल्पसंख्यक, भूमिहिन, अति गरिबर सामाजिक बहिस्करणमा परेका वर्गको लागि उत्थानशील कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
११. ऐतिहासिक कालदेखिजीवन निर्वाहको रूपमा अपनाइ आएका परम्परागत दलित समुदायका पेशालाई व्यावसायिक उद्यमको रूपमा विकास गर्न पुँजि लगानीमा सहयोग गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१२. गर्भवती महिलाहरूको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

१३. एकल महिलाहरूको जीवनयापनमा सहजता ल्याउन एकल महिलासग उपाध्यक्ष कार्यक्रम मार्फत सामुहिक रूपमा उद्यमशीलता र व्यावसायिक कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याउन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१४. आमाबुवा विहीन अनाथ बालबालिकाका लागि संरक्षकत्व प्रदान गर्न आवश्यक सहयोग गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१५. बालमैत्री स्थानीय शासन पालिका घोषणा गर्न आधारहरू तयार गरी क्रमशः बालमैत्री वडा घोषणा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१६. आर्थिक रूपमा अति विपन्न पालिकावासीहरूको स्वास्थ्य जाँच र उपचारका लागि निजहरूलाई अस्पताल ल्याउन-लैजान एम्बुलेन्स सेवाको प्रबन्ध गर्नको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१७. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको क्षमता विकास गरि सेवालाई प्रभावकारी तुल्याउन प्रोत्साहनलाई निरन्तरता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१८. स्वास्थ्य चौकीहरूमा क्रमशः ल्याब सेवा सञ्चालनका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१९. सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी रोग रुग्णताको पहिचान गर्नका लागि एकिकृत प्रजनन स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्नुका साथै उपचारका लागि प्रेषण सेवाको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
२०. न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको विषयगत ज्ञान र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
२१. न्यायिक सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१. "एक घर एक धारा, पूर्ण सरसफाई हाम्रो अभिभारा" भन्ने नाराका साथ खानेपानी तथा सरसफाई जस्ता आधारभूत आवश्यकता पुरा गर्न स्वच्छ खानेपानीको आपूर्तिमा निरन्तरताको लागि बजेट व्यवस्था गरिएको छ ।
२. खानेपानीको मुहान अभाव भएका मुख्य बजार र बस्ती क्षेत्रमा डिप बोरिङ्ग र सौर्य सोलार लिफ्ट प्रणालीद्वारा खानेपानी आपूर्तिको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
३. खानेपानी अभाव भएका टोल तथा बस्तिहरूमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
४. केदारस्युँ गाउँपालिका केन्द्र देखि वडा कार्यालय जोड्ने सडक र अधुरा सडकहरूलाई विभिन्न बस्ती सम्म विस्तार तथा स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइ बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
५. सडक निर्माणको क्रममा सडकको छेउछाउ बायो इन्जिनियरीड (बृक्षारोपण) कार्यको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
६. कृषी क्षेत्रमा उत्पादन वृद्धि गर्नको लागि सिचाई नहर, कुलो तथा पोखरी निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइ बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
७. सेति नदि र कालगा नदि लगाएतका अन्य खोलाहरूको नजिक पर्ने खेतियोग्य जमिनलाई लिफ्ट सिचाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइ बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

८. कृषि पकेट क्षेत्रलाई साना सिचाई कार्यक्रम मार्फत सिचाई व्यवस्थापनमा जोड दिन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
९. १५ सैया अस्पताल, प्रशासनिक भवन र शित गृह निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१०. खरका छाना भएका आवासहरूलाई पूर्ण रुपमा विस्थापित गर्न सुरक्षित आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरताको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
११. सार्वजनिक स्थलहरूमा सौर्य सडक बत्ति जडान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
१२. नविकरणीय उर्जा अन्तर्गत आधुनिक घट्ट , बायु ग्याँस, विधुतिय चुलो र सुधारिएको चूल्हो विस्तार कार्यलाई निरन्तरता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

वन बातावरण तथा विपद व्यवस्थापन विकास आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१. प्राकृतिक प्रकोपबाट प्रभावित नागरिकहरूको खोज / उद्धार तथा राहातको लागि विपद कोषलाई निरन्तरता दिई बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
२. स्वच्छ वातावरण निर्माणका लागि गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक स्थलहरूमा वनस्पती पार्क निर्माण गर्ने का लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
३. नदि तथा खोलाको किनारका जोखिममा रहेका बस्ति तथा बजार क्षेत्रहरूलाई सुरक्षित गर्न आर.सि.सि. र ग्याविन तटबन्धन कार्यको लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१. गाउँपालिकाभित्रका नागरिकहरूको गुनासो तथा सेवा सम्बन्धी जिज्ञासा सुन्ने र सो को सम्बोधन गर्न हेलो अध्यक्ष कार्यक्रमबाट नागरिक गुनासो व्यवस्थापन प्रणालीलाई निरन्तरता दिन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
२. जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई अगाडी बढाउन बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
३. गाउँपालिकाको सुरक्षालाई चुस्तदुरुस्त एवम् प्रभावकारी बनाउन पालिकाका विभिन्न स्थानमा तथा सुरक्षा संवेदनशील क्षेत्रहरूमा सि. सि. टि. भि. क्यामेरा जडान गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
४. पालिका क्षेत्रभित्र शान्ति सुरक्षा कायम गर्न, न्यायीक विवाद निरुपण गर्न र गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्व संकलन बृद्धि गर्न नगर प्रहरीको व्यवस्था गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छु ।
५. सभा र कार्यपालिकावाट हालसम्म निर्माण भएका ऐन, कानून कार्यविधिहरूलाई आवश्यकताका आधारमा संसोधन तथा संग्रहित गरी स्थानीय कानून संग्रह प्रकाशन गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
६. नवप्रवर्तन कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्नका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

सभा अध्यक्ष ज्यू,
गाउँ सभा सदस्यहरु,

" समृद्ध केदारस्युँ निर्माणको मुल आधार: शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, उधोग, पर्यटन र बन पैदावार "को लक्ष्य निर्माणको महान अभियानमा योगदान पुर्याउने संघीय सरकार, प्रदेश सरकार , अध्यक्ष ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, विषयगत समितिका संयोजक तथा पदाधिकारीहरु, गाउँ सभाका सदस्यहरु, सम्पूर्ण राजनितिक दलका नेता कार्यकर्ता, निजि तथा सहरकी क्षेत्र लगाएत हरेक क्षेत्रबाट महत्वपूर्ण निर्वाह गर्नुहुने राष्ट्रसेवक कर्मचारी, शिक्षक, श्रमिकबर्ग, नागरिक समाज, सञ्चार जगत लगायत समस्त गाउँबासी आमामुवा दाजुभाई तथा दिदिबहिनीहरुमा हार्दिक धन्यवाद तथा आभार ब्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद

मनिषा धामी

बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति संयोजक
केदारस्युँ गाउँपालिका